

***“Tirant lo Blanch” poliglota (1511-2011). Cinc-cents anys de traduccions i estudis*, a cura de Vicent Martines, Gandia, Ajuntament de Gandia-Universitat d’Alacant, 2011. 71 pp.**

Laura Garrigós
(Universitat de València)

Com diu l’editor d’aquest llibre —editat en format *minor*, però amb un contingut ben interessant i original en plantejaments i en col·laboracions—, la història de les traduccions de *Tirant* es llarga i prové del segle XVI. La novel·la va ser traduïda al castellà (1511), a l’italià (1538, 1566 i 1611), al francès (segle XVIII)... I ara, a començaments del segle XXI, comptem amb traduccions o projectes de traducció —compromesos i encetats— a 18 llengües: alemany, anglès, espanyol, finès, francès, japonès, neerlandès, portugués, rumanés, rus, suec, xinès, àrab, asturià, grec, polonès, tagalog/filipí i turc. Molts d’aquest projectes han estat possibles gràcies al dinamisme cultural de l’IVITRA.

Al llibre es pretén “fer veure com el cabal literari de la novel·la de Martorell, a través de les traduccions, ha estat objecte, motiu i votiu de tràfic —en el millor dels sentits...— intercultural, ha estat integrat i gaudit en les tradicions culturals de les llengües de recepció (o meta) de les traduccions; com les traduccions han permés que l’obra de Martorell haja estat estudiada en altres àmbits” (p. 10).

A banda de la presentació del curador del volum, Vicent Martines, el volum ofereix 12 treballs, fets per professors i traductors d’universitats d’Espanya, Polònia, Japó, Croàcia i Estats Units. A més de les presentacions lingüística (Ferrando), literària i contextual (Escartí), històrico-biogràfica (Rubio) o comparatista (Cortijo), hi hem de remarcar les aportacions originals al voltant de les traduccions italiana (Calvo), croata (Lemaíc) o japonesa (Tazawa) i al voltant d’aspectes puntuals (es veu la limitació d’espai per raons que imagem econòmiques), però sempre molt originals, relacionades amb la història i cultura polonesa (Sasor), turca (la presa de Constantinoble o Bizanci, vistos pels otomans, als articles de Sait Sener i Serrano), àrab (El Herian El Bassal) i filipina (la història dels llibres de cavalleries a les Filipines, a l’article de Donoso).

El contingut del llibret és el següent:

Martines, Vicent, “*Tirant lo Blanch* plurilingüe. De la traducció com a eina per estudiar millor els originals i escampar-ne el coneixement”, pp. 5-13.

Rubio Vela, Agustín, “Es va escriure *Tirant lo Blanch* en la cort barcelonina del príncep de Viana? Notes de crítica documental a l’entorn d’un miratge literari”, pp. 15-22.

Ferrando, Antoni, “Llengua i autoria al *Tirant lo Blanc*”, pp. 23-30.

Escartí, Vicent J., “Les lectures de Joanot Martorell”, pp. 31-35.

Cortijo, Antonio, “*Tirant y Cervantes. Sobre lecturas, influjos y trasvases culturales*”, pp. 37-40.

Calvo, Cesàreo, “*Tirante il Bianco: la traducció renaixentista de Tirant lo Blanc*”, pp. 41-43.

Sasor, Rozalya, “Un episodi polonés en *Tirant lo Blanc: el rei d’Apol·lònia*”, pp. 45-46.

Tazawa, Ko, *Tirant lo Blanch* traduït al japonés”, pp. 47-50.

Donoso, Isaac i Jenifer Zabala, “De *Tirante a Florante. València en la literatura de Filipines*”, pp. 51-55.

Serrano Serrano, Manuel, “Elements històrics de l’Imperi Bizantí en el *Tirant lo Blanch* de Joanot Martorell”, pp. 57-61.

El Herian El Bassal, Hani, “Traduir *Tirant lo Blanc* a l’àrab: apunts sobre un complex treball de traducció intercultural”, pp. 62-66.

Sait Sener, Mehmet, “La importància de la presa de Constantinoble pel als otomans”, pp. 67-68.

Lemaíc, Maja i Pau Sanchis i Ferrer, “El projecte de traducció al *Tirant lo Blanc* al croat”, pp. 69-71.